

MINISTERUL MEDIULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

**Consiliului de administrare
a Fondului Ecologic Național**
(anexă la procesul-verbal al CA FEN nr. 1/2022)

RAPORT

despre valorificarea mijloacelor Fondului Ecologic Național în anul 2021

În conformitate cu prevederile Legii privind protecția mediului înconjurător 1515/1993 și a Regulamentului privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărâre Guvernului 988/1998, mijloacele financiare ale Fondului Ecologic Național sunt utilizate pentru implementarea planurilor și programelor naționale de acțiuni în domeniul protecției mediului precum construcția, reconstrucția și reutilizarea obiectivelor de protecție a mediului (sisteme de canalizare, instalații de epurare a apei, etc.), soluționarea problemelor legate de gestionarea deșeurilor, curățarea fântânilor/izvoarelor, albiilor unor râuri, extinderea zonelor verzi, propagării cunoștințelor ecologice și despre protecția biodiversității, acțiunilor de prevenire și lichidare a consecințelor calamităților naturale care au condiționat degradarea componentelor mediului, etc.,

Conform Legii 258/2020, bugetul Fondului Ecologic Național pentru anul 2021 constituia 500 milioane lei, care au fost repartizați inițial conform tabelului de mai jos (suferind modificări odată cu rectificarea bugetului și redistribuirile pe programe):

tabelul 1

<i>Denumirea subprogramului</i>	<i>cod</i>	<i>Mijloace financiare aprobate prin Legea bugetului de stat pentru 2021 nr. 258/2020, mii lei</i>
Politici și management în domeniul protecției mediului	7001	10 529,7
Managementul integrat al deșeurilor și substanțelor chimice	7002	35 503,2
Securitatea ecologică a mediului	7003	7 570,9
Monitoringul calității mediului	7004	4 700,0
Protecția și conservarea biodiversității	7005	5 000,0
Prognozare meteo	5010	1 314,9
Aprovizionare cu apă și sisteme de canalizare	7503	435 381,3
Total alocat		500 000,0

În continuare este prezentată informația succintă privind mijloacele FEN valorificate în *primul semestru* al anului 2021:

tabelul 2

<i>Denumirea subprogramului</i>	<i>Executat, mii lei</i>
Total 7001 Politici și management în domeniul protecției mediului	118,2

Total 7002 Management integrat al deșeurilor	6.416,5
Total 7003 Securitate ecologică a mediului	0
Total 7004 Monitoringul calității mediului	2.158,8
Total 7005 Protecția și conservarea biodiversității	0
Total 5010 Prognozare meteo	0
Total 7503 Aprovizionare cu apă și sisteme de canalizare	65.972,5
Alocații	6.112,7
Total valorificat la 30.06.2021	80.778,7

În tabelul ce urmează sunt prezentate rezultatele valorificării mijloacelor FEN pentru 8 luni ale anului 2021:

tabelul 3

<i>Denumirea subprogramului</i>	<i>Executat, mii lei</i>
Total 7001 Politici și management în domeniul protecției mediului	118,2
Total 7002 Management integrat al deșeurilor	6.701,1
Total 7003 Securitate ecologică a mediului	0
Total 7004 Monitoringul calității mediului	2.158,8
Total 7005 Protecția și conservarea biodiversității	0
Total 5010 Prognozare meteo	0
Total 7503 Aprovizionare cu apă și sisteme de canalizare	95.352,5
Alocații	7.822,9
Total valorificat la 31.08.2021	112.153,5

Ca consecință a valorificării în proporție de 22,4 la sută din volumul total al mijloacelor financiare alocate pentru 2021 în primele 8 luni ale anului de referință, precum și luând în calcul statisticile ratelor de valorificare a anilor precedenți, bugetul anual al Fondului Ecologic Național de 500 milioane lei a fost diminuat la 298,95 milioane lei (Legea 135/2021).

În rezultatul conlucrării între beneficiarii de granturi și finanțator, precum și a deciziilor de redistribuirii pe subprograme de cheltuieli a mijloacelor financiare disponibile ale FEN la ședința Consiliului de administrare atât din 16.11.2021, cât și din data de 20.12.2021, **în anul 2021** a fost posibilă valorificarea bugetului FEN în proporție de **99,26 %** (față de 89,27 % în anul 2020, 73,04 % în anul 2019) pe subprograme de cheltuieli, după cum urmează:

tabelul 4

<i>Denumirea subprogramului</i>	<i>Alocații precizate pe an, mii lei</i>	<i>Executat, mii lei</i>	<i>Sold, mii lei</i>
Total 7001 Politici și management în domeniul protecției mediului	10.529,70	189,96	-
Total 7002 Management integrat al deșeurilor	35.503,20	36.115,75	-
Total 7003 Securitate ecologică a mediului	7.570,90	92,63	-
Total 7004 Monitoringul calității mediului	4.700,00	13.573,84	2.190,40

Total 7005 Protecția și conservarea biodiversității	5.000,00	4.976,46	-
Total 5010 Prognozare meteo	1.314,90	-	-
Total 7503 Aprovizionare cu apă și sisteme de canalizare	435.381,30	241.777,46	33,50
rectificarea bugetului (din 7503)	-201.050,00	-	-
	298.950,00	296.726,10	2.223,9

În scopul asigurării valorificării calitative a mijloacelor FEN în 2021, Direcția fonduri de mediu (anterior Serviciul fonduri de dezvoltare) are înregistrate și examinate în anul de referință 98 de cereri de finanțare, însoțite de materiale la acestea (proiecte tehnice, avize ecologice, avize tehnice, devize, etc). Pentru a stabili priorități și da curs, în acest sens, cererilor de finanțare, precum și pentru soluționarea altor probleme de administrare a Fondului, s-au desfășurat șapte ședințe ale Consiliului de administrare, în datele de 27.01.2021, 22.03.2021, 02.07.2021, 06.07.2021, 09.11.2021, 16.11.2021 și 20.12.2021.

Ca rezultat al deciziilor Consiliului de administrare în perioada raportată, s-au întocmit 117 contracte de finanțare, în sumă totală de 507.311,9 mii lei. Dintre acestea, contracte de finanțare a proiectelor noi sunt în număr de 65, cu valoarea de 324.056,1 mii lei, iar contracte de finanțare a tranșelor următoare pentru proiecte aprobate anterior – 52, cu valoare de 183.225,8 mii lei. În această ordine de idei, excluzând proiectele finalizate complet în anul precedent, menționăm că în lista totală a proiectelor finanțate din FEN pentru care contractele de finanțare au solduri disponibile, la 31.12.2021 se regăseau următorul număr de proiecte pe subprograme:

tabelul 5

<i>Subprogram</i>	<i>Nr. de proiecte</i>	<i>Solduri pe contracte trecute pentru 2022, mii lei</i>
Politici și management în domeniul protecției mediului - 7001	3	1.894,9
Managementul integrat al deșeurilor și substanțelor chimice - 7002	5	33.164,3
Securitatea ecologică a mediului - 7003	0	0
Monitoringul calității mediului - 7004	7	28.154,9
Protecția și conservarea biodiversității - 7005	11	20.426,4
Prognozare meteo – 5010	0	0
Aprovizionare cu apă și sisteme de canalizare – 7503	total 241	530.214,1
	active 148	399.963,2
Total (calculul include soldurile proiectelor active)	267	483.603,7

Notă: proiectele inactive sunt cele care au solduri disponibile pe contracte valabile, dar care nu au prezentat rapoarte de activitate în anul 2021 sau proiecte care s-au finalizat, lăsând solduri neutilizate.

În anul 2021, au fost finalizate lucrările pentru următoarele proiecte, respectiv, rezultatele obținute:

1. „Alimentarea cu apă a satelor din comuna Vozneseni”, beneficiar primăria Vozneseni, Leova, demarat 2014 – *sondă arteziană reconstruită, rezervoare metalice subterane 50m³ -2 buc., 7496 m apeduct în satul Vozneseni. Sondă arteziană reconstruită, rezervoare metalice subterane 50m³ -2 buc., 4319 m apeduct în satul Troița. Sondă arteziană reconstruită, turn de apă V=50m³ H=18m, 2150 m apeduct în satul Troian;*
2. „Alimentarea cu apă, canalizare și epurare”, beneficiar primăria Sărățica Nouă, Leova, demarat 2013 - *sondă arteziană forată 400m, 2 turnuri de apă a câte V=50m³ H=15m fiecare, turn de apă V=15m³ H=15m, stație de tratare a apei 7x4 m cu capacitate 2,5m³/h, rețea apă tehnică 8257 m și rețea apă potabilă 7963 m, stație de epurare cu capacitatea 22,5m³/zi, 1235 m rețea de canalizare;*
3. „Alimentarea cu apă, canalizare și stație de epurare în sat”, beneficiar primăria Plop, Dondușeni, demarat 2014 – *rețele canalizare 2,9 km, stație de epurare cu capacitatea 25m³/zi, conectați: primăria, gimnaziul, grădinița, centrul medical, casa de cultură, biserica, 2 agenți economici, 3 centre comerciale, 8 gospodării (planificate 10);*
4. „Rețele de alimentare cu apă a satului”, beneficiar primăria satului Dondușeni, Dondușeni, demarat 2020 – *beneficiari finali: 500 locuitori, agenți economici. Rețele de apeduct pe o lungime de 8754 m, cămine de vizitare turn de apă V=50m³ H=15m, pompă submersibilă de apă, amenajarea teritoriului;*
5. „Rețele magistrale de canalizare și stație de epurare în sat”, beneficiar primăria Ișnovăț, Criuleni, demarat 2015 – *beneficiari finali: 506 gospodării (1560 locuitori), precum și primăria, gimnaziul, grădinița, oficiul medicilor de familie, oficiul poștal, biserica. Stații de pompare a apelor uzate cu capacitate de 7,53m³/h, stație de epurare biologică cu capacitate de 100m³/zi, rețea de canalizare cu lungime de 12,4 km;*
6. „Alimentarea cu apă a satului, repararea sondei arteziene și a turnului de apă”, beneficiar primăria Corbu, Dondușeni, demarat 2018 – *reutilizarea stațiilor de pompare la 2 sonde arteziene existente, turn de apă V=50m³ H=18m, rezervor de apă V=50m³, rețea de apeduct . Beneficiari finali: 345 gospodării individuale (1467 locuitori), primăria, grădinița, școala profesională, gimnaziu, centrul medicilor de familie;*
7. „Alimentarea cu apă a satului Marinici”, beneficiar primăria Marinici, Nisporeni, demarat 2016 – *sondă arteziană forată 250 m, 3 rezervoare de apă subterane, 1 turn de apă, rețea apeduct 4,7 km, conectate 160 gospodării, inclusiv grădinița, Casa Sănătății, biblioteca, biserica, punctul medical de urgențe;*
8. „Sistem de alimentare cu apă și canalizare”, beneficiar primăria Năpădeni, Ungheni, demarat 2015 – *2 turnuri V=50m³ fiecare, rețele apeduct 17 km, rețele canalizare 1,5 km, 3 stații de pompare, stație de tratare a apei (pentru școală și grădiniță), stație de epurare 15m³/zi (pentru școală, grădiniță și sector locativ cu 40 locatari).*

9. „Forarea sondei arteziene și instalarea turnului pentru apă în satul Ivanovca Nouă”, beneficiar primăria Ivanovca Nouă, Cimișlia, demarat în 2021 (raport final privind rezultatele obținute nu este încă prezentat).
10. „Alimentarea cu apă, evacuarea și epurarea apelor uzate”, beneficiar primăria Bobeica, Hîncești, demarat 2014 (raport final privind rezultatele obținute nu este încă prezentat).
11. „Construcția sistemului de apeduct, canalizare și epurare în satul Frumușica”, beneficiar primăria comunei Chioselia Mare, Cahul, demarat 2015 (raport final privind rezultatele obținute nu este încă prezentat).
12. „Alimentarea cu apă și canalizarea satului”, beneficiar primăria Cornova, Ungheni, demarat 2016 (raport final privind rezultatele obținute nu este încă prezentat).
13. „Măsuri profilactice de menținere a versantului pe teritoriul Mănăstirii”, beneficiar Mănăstirea „Sfintele Femei Mironosițe Marta și Maria” din Hagimus, Căușeni, demarat în 2021 (raport final privind rezultatele obținute nu este încă prezentat).

În raport nu sunt incluse etapele finalizate, ci doar proiectele integral. Unele proiecte pentru care au fost finalizate lucrărilor, urmează să primească tranșele finale în 2022, odată cu prezentarea documentației de finalizare și rapoartele finale.

Din punct de vedere a documentației și a plăților, se închid proiecte pentru care lucrările au fost finalizate în anii precedenți, însă plățile finale, actele de recepție finală și/sau dare în exploatare au fost întocmite și aprobate în anul de referință:

- 1) „Canalizarea edificiilor publice”, beneficiar primăria Bocani, Fălești, demarat 2013;
- 2) „Alimentarea cu apă și canalizare a satului Măgurele”, beneficiar primăria Măgurele, Ungheni, demarat 2016;
- 3) „Rețele secundare de conectare a gospodăriilor la traseul central cu apă potabilă”, beneficiar primăria Căpriana, Strășeni, demarat 2015;
- 4) „Reconstrucția sistemului de canalizare sub presiune”, beneficiar primăria orașului Anenii Noi, demarat 2015;
- 5) „Construcția turnului de apă și forarea sondei arteziene”, beneficiar primăria Geamăna, Anenii Noi, demarat 2016;
- 6) „Crearea și ameliorarea spațiilor verzi”, beneficiar Agenția Moldsilva, mun. Chișinău, demarat 2020;
- 7) „Asigurarea mun. Chișinău împotriva inundațiilor, fortificarea barajului Ghidighici”, beneficiar Agenția Apele Moldovei, mun. Chișinău, demarat 2015;
- 8) „Animale. Enciclopedie ilustrată. Volumul 2”, beneficiar Universitatea de Stat din Tiraspol, mun. Chișinău, demarat 2020.

Printre cauzele primare de întârziere a finalizării proiectelor finanțate din FEN rămâne a fi asigurarea contribuției proprii a beneficiarilor de finanțare, aprobarea în tranșe de valoare mică a proiectelor cu cost mare, aprobarea tardivă a tranșelor de către finanțator, proceduri de achiziții însoțite de multiple contestații.